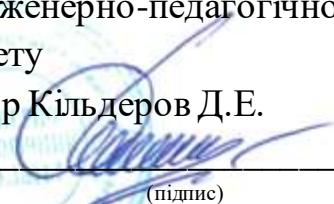

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан інженерно-педагогічного
факультету
професор Кільдеров Д.Е.

(підпис)
« 30 » серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
Нормативної навчальної дисципліни
МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ
(назва навчальної дисципліни)

освітнього рівня
(назва освітнього рівня)

бакалавр

галузі знань
(шифр і назва галузі знань)

01 Освіта/Педагогіка

спеціальності
(код і назва спеціальності)

015 « Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

Шифр за навчальним планом ПП1.03

Київ 2021

Робоча програма розроблена на підставі вимог Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01 – «Освіта/ Педагогіка», спеціальності 015 – «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1460.

Розробники програми:

доцент кафедри теорії та методики професійної підготовки, кандидат педагогічних наук Субіна О. О.;

професор кафедри теорії та методики професійної підготовки, кандидат педагогічних наук Лебедєв Д.В.

Затверджено на засіданні кафедри теорії та методики професійної підготовки « 27 » серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Титова Н.М.
(прізвище, ініціали)

I. Опис дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 9		Методи навчання проблемні лекції, активні та інтерактивні практичні заняття)
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	Загальна кількість годин - 270		
Освітній ступінь Бакалавр	Денна	Заочна	Форми поточного контролю – контроль на аудиторних заняттях (усне або письмове опитування) - контроль самостійної (індивідуальної) роботи (оцінювання оглядів наукових публікацій, рефератів, есе) - модульний контроль (тестування, контрольні роботи, захист індивідуальних навчально-дослідних завдань)
	Лекції:		
Нормативна	42	-	Форма підсумкового контролю екзамен
	Практичні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 2015р.	66	-	Самостійна робота: (тестування, контрольні роботи, захист індивідуальних навчально-дослідних завдань)
	Лабораторні заняття:		
Семестри 5, 6, 7	-	-	Самостійна робота: (тестування, контрольні роботи, захист індивідуальних навчально-дослідних завдань)
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 (7 семестр 4) - самостійна робота	Індивідуальна робота:		
	162	-	Самостійна робота: (тестування, контрольні роботи, захист індивідуальних навчально-дослідних завдань)
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - українська	30%/70%	-	

Предмет вивчення навчальної дисципліни – методика професійного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Міждисциплінарні зв'язки існують з такими дисциплінами на яких базується вивчення даної дисципліни: «Психологія», «Професійна педагогіка», «Е-навчання», «Основи інклюзивної освіти», «Педагогічна іміджологія». На зміст даної дисципліни спираються: «Методика виховної роботи», «Методика факультативної та гурткової роботи», «Інженерно-педагогічна творчість», «Теорія і практика тестування», «Комунікативні процеси у педагогічній діяльності».

Мета навчальної дисципліни – сформувати професійно-педагогічну компетентність та виробничу компетентність педагога професійного навчання.

Завдання навчальної дисципліни: забезпечення здатності майбутнього педагога професійного навчання адаптувати теоретичні знання та практичні вміння та навички до умов реального навчального процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти; усвідомлення студентами основних вимог, змісту методики організації та проведення професійної підготовки робітників, поглиблення знань дидактичних можливостей, принципів дії, технологій використання та методики застосування дидактичних засобів.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p>ПР 18. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у предметній галузі (відповідно до спеціалізації).</p>	<p>Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
2.	<p>ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.</p>	<p>Загальні компетентності К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p>
3.	<p>ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.</p>	<p>К 08. Здатність працювати в команді.</p>
4.	<p>ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти. ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі. ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.</p>	<p>Спеціальні (фахові) компетентності К12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.</p>
5.	<p>ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти. ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти. ПР 16. Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації). ПР 06. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною мовою.</p>	<p>К 14. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.</p>
6.	<p>ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і</p>	<p>К17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для</p>

	допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.	оцінювання навчальних досягнень.
7.	ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).	К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.
8.	ПР 19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації). ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.	К 22. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **9** кредити ЄКТС **270** години.

№	Назви модулів і тем	Кількість годин				
		всього	Аудиторні			Самостійна робота
			всього аудиторних	лекції	практичні	
	Змістовий модуль I. Системний підхід організації професійної (професійно-технічної) підготовки фахівців у сучасних соціально-економічних умовах.	90	36	14	22	54
1	Основні поняття та термінологічний апарат методики професійного навчання	22	9	4	5	13
2	Теоретичні засади професійного навчання, Принципи професійного навчання.	24	10	3	7	14
3	Методи мотивації та активізації навчальної діяльності.	24	10	3	7	14
4	Засоби навчання у діяльності педагога професійної школи	20	7	4	3	13
Види контролю	<i>Контроль на аудиторних заняттях</i>					
	<i>Контроль самостійної роботи</i>					
	<i>Модульна контрольна робота</i>					
	Змістовий модуль II. Професійно-теоретична підготовка у закладах професійної освіти	90	36	14	22	54
5	Дидактичний аналіз змісту навчального матеріалу, аналітична діяльність педагога професійної педагогіки	15	6	3	3	9
6	Форми організації професійно-теоретичної підготовки	15	6	2	4	9

7	Форми організації навчальної діяльності учнів у процесі теоретичного навчання	15	6	2	4	9
8	Методи теоретичного навчання	15	6	2	4	9
9	Оцінювання навчальних досягнень учнів із професійно-теоретичної підготовки	15	6	3	3	9
10	Методика підготовки викладача до занять	15	6	2	4	9
	<i>Контроль на аудиторних заняттях</i>					
	<i>Контроль самостійної роботи</i>					
	<i>Модульна контрольна робота</i>					
	Змістовий модуль III. Професійно-практична підготовка у закладах професійної освіти	90	36	14	22	54
11	Системи професійно-практичної підготовки	15	6	2	4	9
12	Особливості, зміст і логіка процесу професійно-практичної підготовки	15	6	2	4	9
13	Форми організації професійно-практичної підготовки	15	6	2	4	9
14	Методи професійно-практичної підготовки	15	6	2	3	9
15	Методика інструктування у різні періоди професійно-практичної підготовки	15	6	3	3	9
16	Сучасний урок виробничого навчання. Комплексне методичне забезпечення предметів (професій)	15	6	3	4	9
Види контролю	<i>Контроль на аудиторних заняттях</i>					
	<i>Контроль самостійної роботи</i>					
	<i>Модульна контрольна робота</i>					
	ЕКЗАМЕН					
Всього годин:		270	108	42	66	162

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1 Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
Змістовий модуль I. Організація професійної підготовки фахівців у сучасних соціально-економічних умовах		36	14
1	Тема 1.1 Основні поняття та термінологічний апарат методики професійного навчання. Професійна освіта – складова системи освіти, діяльність якої регулюється Законом України «Про професійно-технічну освіту». Термінологічний апарат, що її регламентує. Стандарти професійної освіти.	9	4
2	Тема 1.2 Теоретичні засади професійного навчання, принципи професійного навчання. Поняття «педагогічна технологія». Значення поняття «технологія у сучасній педагогічній теорії. Ознаки технологічно організованого навчального процесу. Особливості технологічного підходу до навчання. Порівняльна характеристика понять «методика навчання» і «технологія навчання». Основні принципи здійснення професійного навчання.	10	3
3	Тема 1.3 Методи мотивації та активізації навчальної діяльності. Поняття навчальної мотивації. Цілі мотивації. Дидактичні характеристики навчальної мотивації та способи її здійснення. Вплив ставлення учнів до навчання на їхню мотиваційну сферу. Мотиваційна поведінка. Внутрішня і зовнішня мотивації. мотивуючий вступ і мотивуюча демонстрація. Основні прийоми зовнішньої мотивації. Підвищення навчальної мотивації учнів відповідно до етапів організації та проведення уроку.	10	3
4	Тема 1.4 Засоби навчання у діяльності педагога професійної школи. Поняття засобів навчання. Матеріальні об'єкти, знакові системи, логічні структури навчальної діяльності. Характеристики та приклади використання кожної з груп засобів навчання	7	4
Змістовий модуль II. Професійно-теоретична підготовка у закладах професійної освіти		36	14
5	Тема II.5 Дидактичний аналіз змісту навчального матеріалу, аналітична діяльність педагога професійної школи. Зміст освіти і зміст навчання. Дидактична одиниця або навчальний елемент. Інформаційно-розумові елементи. Специфіка загально технічних і спеціальних предметів, ряд провідних компонентів, що є загальними при підготовці кваліфікованих робітників будь-якої професії. Рекомендовані рівні засвоєння змісту загально технічних і спеціальних навчальних предметів. Міжпредметні зв'язки.	6	3
6	Тема II.6 Форми організації професійно-теоретичної підготовки Урок як організаційна форма професійно-теоретичної підготовки. Класифікація та структура уроків теоретичного навчання. Методика проведення уроків різних типів. Лекційно-семінарська форма професійно-	6	2

	теоретичної підготовки. Урок-лекція. Урок-семінар. Лабораторно-практичні заняття.		
7	Тема П.7 Форми організації навчальної діяльності учнів у процесі теоретичного навчання. Групова, бригадна, ланкова, мала група, парна та індивідуальна форми організації навчальної діяльності учнів. Переваги і недоліки різних форм організації навчальної діяльності учнів.	6	2
8	Тема П.8 Методи теоретичного навчання Загальне визначення методу та прийому навчання. Методи організації і реалізації навчально-пізнавальної діяльності, класифіковані за джерелом знань. Методи, класифіковані за характером навчально-пізнавальної діяльності	6	2
9	Тема П.9 Оцінювання навчальних досягнень учнів із професійно-теоретичної підготовки Призначення і функції контролю навчальних досягнень учнів. Види та методи контролю знань, умінь і навичок учнів. Класифікація запитань в процесі усного опитування. Тестовий контроль знань і умінь учнів.	6	3
10	Тема П.10 Методика підготовки викладача до занять. Методика розробки навчально-методичної документації з планування професійно-теоретичної підготовки. Поурочне планування професійно-теоретичної підготовки. Типова схема методичної розробки за темою програми загально технічної або спеціальної дисципліни. План занять із професійно-теоретичної підготовки. Орієнтовна схема плану уроку теоретичного навчання. Аналіз занять з професійно-теоретичної підготовки. Загальна методика аналізу уроку теоретичного навчання.	6	2
Змістовий модуль III. Професійно-практична підготовка у закладах професійної освіти		34	14
11	Тема П.11 Системи професійно-практичної підготовки, їх порівняльна характеристика. Взаємозв'язок етапів і систем професійно-практичної підготовки. Порівняльна характеристика систем професійно-практичної підготовки.	6	2
12	Тема П.12 Особливості, зміст і логіка процесу професійно-практичної підготовки. Особливості формування професійних умінь і навичок на базі професійних знань. Продуктивна праця учнів – основний засіб професійно-практичної підготовки. Періоди професійно-практичної підготовки. Поняття професійної майстерності. Визначення змісту професійно-практичної підготовки. Основні функції трудової діяльності. Логіка процесу виробничого навчання. .	6	2
13	Тема П.13 Форми організації професійно-практичної підготовки. Організаційними формами професійно-практичної підготовки. Форми організації діяльності учнів в умовах майстерень П(ПТ)ЗО. Форми організації діяльності учнів при навчанні на виробництві.	6	2
14	Тема П.14 Методи професійно-практичної підготовки.	6	2

	Система методів професійно-практичної підготовки. Методичні прийоми показу трудових дій. Інструктування, інструкційно-технологічні і технологічні картки. Навчальні алгоритми. Система вправ. Методи активного навчання.		
15	Тема П1.15 Методика інструктування у різні періоди виробничого навчання. Періоди професійно-практичної підготовки. Загальна характеристика вступного, підготовчого, комплексного та заключного періодів професійно-практичної підготовки.	6	3
16	Тема П1.16 Сучасний урок виробничого навчання. Комплексне методичне забезпечення предметів(професій) Вимоги до сучасного уроку виробничого навчання. Дидактичні вимоги до уроку виробничого навчання. Методика підготовки майстра виробничого навчання до занять, алгоритм підготовки майстра виробничого навчання до уроку. Орієнтовна схема плану уроку виробничого навчання. Матеріально-технічне оснащення П(ПТ)ЗО. Робоче місце учня. Робоче місце майстра виробничого навчання. Роль інноваційного інформаційного середовища у навчально-виробничій діяльності П(ПТ)ЗО. Методика використання інформаційних засобів у навчанні професії	6	3

4.2. Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

Зміст завдань до практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні поняття та термінологічний апарат методики професійного навчання.	2
2.	Аналіз основних нормативних документів, що визначають зміст професійного навчання.	6
3.	Принципи здійснення професійного навчання	4
4.	Застосування методів мотивації та активізації пізнавальної діяльності	4
5.	Дидактичні функції педагога при розробці форм подання навчальної інформації	4
6.	Особливості класно-урочної системи, розвиток здатності до систематизації та узагальнення інформації	4
7.	Міжпредметні зв'язки.	2
8.	Планування і організація суміщеного (бінарного) уроку	4
9.	Методика проведення уроків різних типів.	2
10.	Методичний аналіз навчальної інформації: аналіз підручників з основних предметів професійно-технічного циклу	4
11.	Прийоми підготовки лабораторно-практичних робіт і особливості методики їх проведення	4
12.	Види та методи контролю знань, умінь і навичок учнів	2
13.	Структура уроку виробничого навчання.	2
14.	Проведення вступного і поточного інструктажу	2

15.	Проведення пробних уроків з професійно-теоретичного навчання	10
16.	Проведення пробних уроків з професійно-практичного навчання	10
Усього		66

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності.

№	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття та термінологічний апарат методики професійного навчання	10
2	Закон України «Про професійно-технічну освіту».	18
3	Основні принципи здійснення професійного навчання	16
4	Системи професійно-практичної підготовки робітника	10
5	Характеристики та приклади використання кожної з груп засобів навчання	8
6	Специфіка загально технічних і спеціальних предметів, ряд провідних компонентів, що є загальними при підготовці кваліфікованих робітників будь-якої професії.	
7	Міжпредметні зв'язки	10
8	Класифікація та структура уроків теоретичного навчання	12
9	Переваги і недоліки різних форм організації навчальної діяльності учнів.	16
10	Загальна методика аналізу уроку теоретичного навчання	20
11	Продуктивна праця учнів – основний засіб професійно-практичної підготовки.	8
12	Форми організації діяльності учнів в умовах майстерень П(ПТ)ЗО	17
13	Форми організації діяльності учнів при навчанні на виробництві	17
Усього		162

V. Контроль якості знань студентів

Головним завданням всіх методів контролю з курсу «Методика професійного навчання» є забезпечення контрольних-регулювальних заходів, що передбачає орієнтацію всіх форм контролю на органічний взаємозв'язок з навчальним процесом і виконання наступних функцій:

- стимулюючої, що забезпечує мотивацію студентів до навчання;
- коригуючої, що реалізується шляхом подолання недоліків у знаннях студентів;
- діагностичної, що вказує на рівень, якість та причини досягнення результатів навчання студентів;
- навчальної, яка дозволяє в процесі контрольних заходів поглибити наявні та набути нові знання, вміння та навички;
- інформаційної, що інформує про ступінь успішності в досягненні освітніх стандартів;
- розвивальної, що сприяє розвитку уваги, запам'ятовування матеріалу, мислення, інтелектуального потенціалу тощо;
- виховної, що розвиває морально-етичні якості;
- управлінської, яка забезпечує оптимальну організацію й перебіг навчального процесу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень з курсу «Методика професійного навчання» застосовуються такі методи контролю:

- **методи усного контролю**, що здійснюється шляхом індивідуального або фронтального опитування;
- **методи письмового контролю**, що проводяться шляхом експрес опитування,

виконання індивідуальних завдань, модульних контрольних робіт;
- метод самоконтролю, що реалізується шляхом самоаналізу.

Порядок оцінювання знань студентів

Оцінювання знань студентів з курсу «Методика професійного навчання» здійснюється відповідно до вимог Порядку контролю якості знань студентів НПУ імені М.П.Драгоманова, затвердженого Вченою радою НПУ імені М.П.Драгоманова від 27.05.2021 р., протокол № 11.

Підсумкова оцінка за опанування дисципліни визначається як сума балів за виконання завдань поточного контролю, де студент може набрати 0-60 балів (включно), та за виконання завдань підсумкового контролю (екзамену) – 0-40 балів (включно): максимальний загальний бал оцінювання складає 100 балів..

Враховуючи, що дисципліна «Методика професійного навчання» вивчається протягом 3-х семестрів з підсумковим контролем у формі екзамену, то в підсумковій оцінці враховують середній бал за результатами успішності в усіх семестрах, в яких вивчалася дисципліна та результати екзамену. Зокрема, в усіх семестрах, крім того, де проводиться екзамен, поточна успішність оцінюється від 0 до 100 балів та при підрахунку середнього балу вона враховується з коефіцієнтом 0,6.

Кожен модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання завдань СРС та результати виконання модульного завдання. Підсумковий бал за поточну успішність встановлюється, як сума балів, отриманих за усі практичних завдань даного модуля.

Модульний контроль проводиться по завершенні вивчення навчального матеріалу кожного модуля.

Порядок переведення підсумкових результатів до національної (4-ри бальної) та європейської шкали ECTS та загальні критерії оцінювання успішності студентів представлені в таблицях 5.1 і 5.2.

Таблиця 5.1

Порядок переведення шкали оцінювання університету в національну шкалу та шкалу ECTS:

Шкала університету	90-100	80-89	70-79	65-69	60-64	35-59	0-34
Національна шкала	« 5 » відмінно	« 4 » добре		« 3 » задовільно		« 2 » незадовільно	« 2 » незадовільно
Шкала ECTS	A	B	C	D	E	FX	X
Показники	Відмінно	Дуже добре	Добре	Задовільно	Достатньо	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 5.2.

Таблиця 5.2

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
--------	---------------------

«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння успішно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обзнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні навчальних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

**Розподіл балів
за видами поточного та модульного контролю**

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Кількість робіт	Результат
1.	Експрес-опитування	3	7	10
2.	Практичні заняття	5	7	50
3.	Модульна робота (виконання ІНДЗ)	15	2	2x15=30
4.	Активність на заняттях	2	7	10
Підсумковий бал				100

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Критерії оцінювання знань студентів при поточному контролі

За шкалою університету	Визначення	Критерії оцінювання
90-100	<i>Відмінно</i>	ставиться за повне та міцне знання матеріалу в заданому обсязі. Під час усної відповіді мова студента має бути логічно виваженою, правильною. До того ж студент повинен виявляти творчу самостійність, вільне володіння науковим апаратом, знання спеціальної літератури, власні переконання та уміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки, творчо та креативно мислити.
70-89	<i>Добре</i>	ставиться за міцні знання навчального матеріалу але дещо в обмеженому і звуженому прояві тих якостей, які служать критерієм відмінної відмітки, немає тієї свободи викладу матеріалу, як у першому випадку, допускаються незначні помилки (не більше 1-2). При побудові відповіді студент повинен проявляти творчу самостійність, використовувати науковий апарат, знати спеціальну літературу тощо.
60-69	<i>Задовільно</i>	ставиться за знання матеріалу, за виконання поставленого завдання. У цьому випадку студент може й не виявляти самостійності суджень. Відчувається, що він дещо просто "вивчив". Однак загалом студент знає матеріал, хоча й з помітними помилками, вадами засвоєння, але такими, що не перешкоджатимуть його майбутній практичній діяльності. Студент повинен мати певне уявлення про практичне застосування знань, може знайти нові приклади або умови їх застосування на практиці. Знає спеціальну літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними уміннями. Можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.
0-59	<i>Незадовільно</i>	ставиться за незнання матеріалу, велику кількість помилок у мовленні. Відповідь невірна. Уміннями і навичками студент володіє. Інформаційних джерел зовсім не знає.

Зразок завдання до модульного контролю

«Методика професійного навчання»

модуль _____

Курс _____ № групи _____

Прізвище _____ Ім'я _____

Завдання: із запропонованих варіантів відповідей (А, Б, В) знайти варіант (и) з правильною відповіддю і позначити його довільним значком.

1. Методика професійного навчання...

А) Теорія навчання й освіти

Б) Самостійна наука, що досліджує педагогічне знання про конструювання, впровадження та розвиток спеціальних засобів регуляції навчальної діяльності педагога професійної освіти

В) Сукупність знань, норм поведінки, цінностей, ідей та ідеалів, елементів матеріальної та духовної культури суспільства

2. Під методом розуміють ...

- А) Шлях, спосіб досягнення поставленої мети і завдань навчання.
- Б) Науково обґрунтовані припущення, висунуті для пояснення якого-небудь процесу, які після перевірки можуть виявитися щирими або помилковими.
- В) Сферу людської діяльності, яка направлена на вироблення та систематизування нових знань про природу, суспільство, мислення та пізнання навколишнього світу.

3. Методи навчання...

- А) Система наукових знань
- Б) Розумові операції запам'ятовування і репродукування специфічної інформації.
- В) Способи спільної діяльності педагога і учнів, спрямовані на досягнення ними освітніх цілей.

4. Методи перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок учнів ...

- А) Способи виявлення ефективності реалізації основних завдань навчання.
- Б) Форма творчого звіту учня за пройдений етап навчання з конкретного предмету.
- В) Розумова операція репродукування специфічної інформації.

5. Методи пізнавальної діяльності учнів...

- А) Шлях, спосіб досягнення поставленої мети і завдань навчання.
- Б) Ділова гра
- В) Творчість учнів в їх пізнавальній діяльності.

6. Методичний прийом...

- А) Сукупність прийомів, способів організації і регуляції педагогічного дослідження.
- Б) Елемент, деталь методу навчання, його складова частина або окремий крок в тій навчальній роботі, яка проходить при застосуванні даного методу.
- В) Галузь педагогічної науки.

7. Методика розвиваючого навчання...

- А) Сукупність змісту, методів і прийомів навчання, спрямованих не на досягнутий рівень розвитку учня, а на «зону ближнього розвитку».
- Б) Визначення мети, завдань, принципів, змісту, методів, засобів, форм навчання.
- В) Сукупність прийомів, способів організації і регуляції педагогічного дослідження

8. Мотивація...

- А) Процес впливу на людину з метою спонукування її до певних дій шляхом пробудження в неї певних мотивів.
- Б) Активна цілеспрямована пізнавальна діяльність учня
- В) Сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, що спонукають учня до діяльності.

9. Навчання...

- А) Активна цілеспрямована пізнавальна діяльність учня під керівництвом учителя.
- Б) Здобуття системи наукових знань, умінь і навичок.
- В) Основний шлях отримання освіти.

10. Професійне навчання...

- А) Різновид професійної діяльності
- Б) Підготовленість людини до певного виду трудової діяльності, професії, підтверджена документом (атестатом, дипломом) про закінчення відповідного навчального закладу
- В) Система заходів щодо оснащення робочого місця засобами і предметами праці.

11. Структура уроку...

- А) Визначення мети, завдань, принципів, змісту, методів, засобів, форм навчання
- Б) Сукупність елементів уроку, що забезпечують його цілісність і збереження основних характеристик при різних варіантах поєднання.

В) Комплекс коротких і чітко сформульованих пропозицій.

12. Навички...

А) Діяльність, спрямована на одержання й застосування нових знань.

Б) Різновид професійної діяльності.

В) Засвоєні через багаторазове повторення інтелектуальні, моторні, мовленнєві та інші дії; уміння, доведені до автоматизму.

13. Тип уроку...

А) Визначається наявністю і послідовністю його структурних елементів.

Б) Зумовлена змістом навчання системи інформації

В) Визначення мети, завдань, принципів, змісту, методів, засобів, форм навчання.

14. Форма організації навчального процесу...

А) Оволодіння способами (прийомами, діями) використовувати засвоєні знання на практиці

Б) В першу чергу, пов'язана з кількістю учнів, місцем і часом навчання, порядком його здійснення тощо.

В) Технологія вивчення вимог, які ставить професія до особистісних якостей.

15. Політехнічний принцип професійного навчання...

А) Передбачає відповідності змісту навчання основним напрямкам розвитку науки й техніки.

Б) Передбачає зв'язку навчального матеріалу з майбутньою практичною діяльністю.

В) Передбачає оволодіння системою знань про наукові основи сучасного виробництва.

16. Державний стандарт професійно-технічної освіти містить...

А) Поурочні плани.

Б) Освітньо-кваліфікаційні характеристики випускника професійно-технічного навчального закладу, підприємства, установи та організації, що здійснюють (або забезпечують) підготовку (підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників

В) Типові навчальні програми з навчальних предметів, виробничого навчання, передбачених типовим навчальним планом.

17. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника П(ПТ)ЗО містить...

А) обов'язки майстра виробничого навчання

Б) Перелік знань та вмінь, що їх повинен засвоїти випускник у процесі навчання.

В) Загально-професійні та специфічні вимоги.

18. Матеріально-технічна база П(ПТ)ЗО у державному стандарті регламентується...

А) Переліком основних засобів навчання.

Б) Професійною кваліфікацією робітника, що готується у П(ПТ)ЗО.

В) Змістом професійних компетентностей.

19. Обліковою одиницею навчального часу у П(ПТ)ЗО є...

А) Астрономічна година.

Б) Академічна година тривалістю 45 хвилин

В) Заняття тривалістю 90 хвилин.

20. До видів методичної діяльності педагогів професійної школи відносяться...

А) Аналіз навчально-програмної документації

Б) Планування системи уроків теоретичного і практичного навчання

В) Методичний аналіз навчального матеріалу.

Проблематика для підготовки до екзамену з курсу Методика професійного навчання

1. Основні завдання і принципи професійної освіти і професійного навчання.

2. Теорія неперервної освіти в Україні.
3. Поняття про метод і прийом навчання.
4. Класифікація та характеристика методів навчання
5. Методи організації й здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
6. Методи мотивації й стимулювання навчально-пізнавальної діяльності.
7. Методи контролю і самоконтролю в навчанні.
8. Методи практичного (виробничого) навчання.
9. Кейс-метод у професійному навчанні.
10. Поняття й функції дидактичних засобів навчання.
11. Матеріальні засоби навчання.
12. Комп'ютерні технології у навчанні.
13. Засоби навчання.
14. Забезпечення оптимального вибору методів і засобів навчання.
15. Сутність та етапи проектування навчального процесу
16. Визначення системи цілей навчального процесу
17. Дидактичні вимоги до змісту теоретичного навчання
18. Форми організації навчальної діяльності учнів у процесі професійної підготовки
19. Реалізація міжпредметних зв'язків у навчально-виробничому процесі
20. Основні види навчальних занять у вищому навчальному закладі, їх

характеристика

21. Лекція. Дидактичні вимоги до лекції. Методика її підготовки й проведення.
22. Семінарське заняття, методика його підготовки й проведення.
23. Практичне заняття, методика його підготовки й проведення
24. Лабораторне заняття, методика його підготовки й проведення.
25. Методика організації і проведення факультативів, спецкурсів і спецсемінарів
26. Методика проведення індивідуальних занять, консультацій і колоквиумів.
27. Методи організації навчальної і виробничої практики студентів.
28. Сутність діагностики, контролю та оцінювання результатів навчання.
29. Принципи, функції й види педагогічного контролю.
30. Методи і форми контролю якості знань учнів.
31. Особливості тестового контролю результатів навчання учнів.
32. Оцінювання результатів навчання у професійно-технічному (професійному)

закладі освіти.

33. Дайте визначення поняттям: «проектування», «система», «дидактична система», «технологія навчання».

34. Вимоги щодо реалізації компетентнісного підходу в професійній освіті.

35. Дайте визначення особистісно-орієнтованим технологіям навчання та назвіть їх ознаки.

36. Охарактеризуйте особливості контекстної технології навчання у професійно-технічній освіті.

37. Охарактеризуйте сутність та дидактичні завдання ігрових технологій навчання.

38. Охарактеризуйте використання інформаційних технологій навчання.

39. Розкрийте дидактичні функції та можливості мережі Інтернет.

38. Охарактеризуйте технологію дистанційного навчання.

40. Вимоги до методичного забезпечення діяльності викладача у професійно-технічному (професійному) закладі освіти.

41. Вимоги до структури робочої програми навчальної дисципліни.
42. Якість освіти, еволюція поняття і його сучасне трактування.
43. Освітні стандарти нового покоління.
44. Система менеджменту якості освіти у навчальному закладі.
45. Методика формування знань в теоретичному навчанні.
46. Методика формування навичок практичної діяльності в практичному навчанні.
47. Діяльність викладача на уроці теоретичного навчання.
48. Діяльність викладача на уроці виробничого навчання.
49. Види уроків теоретичного навчання, їх особливості.
50. Основні етапи уроку теоретичного навчання
51. Основні етапи уроку виробничого навчання
52. Мова викладача.
53. Організація зворотного зв'язку з групою/ класом.
54. Індивідуальний план роботи викладача.
55. Рейтингова оцінка діяльності викладача
56. Правила особистої організованості і самодисципліни викладача.
57. Підвищення кваліфікації викладача.
58. Індивідуальна науково-методична діяльність педагога.
59. Колективні форми методичної роботи.
60. Організація учнівських олімпіад, конференцій, конкурсів методичних робіт.

Порядок проведення екзамену з дисципліни «Методика професійного навчання»

1. Екзамен з навчальної дисципліни «Методика професійного навчання» (далі - екзамен) є формою семестрового контролю з даної дисципліни.

2. Форма проведення екзамену – письмова, що передбачає самостійну роботу студентів над завданнями екзаменаційного білету.

3. Тривалість виконання студентами екзаменаційних завдань складає 80 хвилин.

4. Під час виконання екзаменаційних завдань студентам забороняється використання будь-яких допоміжних засобів (конспектів, підручників, посібників, електронних видань, інтернет-ресурсів тощо), мобільні телефони мають бути відключені.

5. Формування білетів здійснюється з урахуванням таких вимог: 1) білет має містити три запитання; 2) логіка комплектації кожного білету має відповідати таким характеристикам: 1-е і 2-ге запитання теоретичне, репродуктивного рівня; 3-є запитання – практико-орієнтованого змісту (табл. 5.3.).

За виконання екзаменаційних завдань студент може одержати 0-40 балів. Результат письмового екзамену визначається шляхом сумування кількості балів, отриманих за всі 3 питання. Порядок переведення 40-балової шкали у національну (4-балову) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 5.3.

Таблиця 5.3.

Рівень виконання	Перше питання	Друге питання	Третє питання	Критерії оцінювання відповіді
	max 10 балів	max 10 балів	max 20 балів	

Творчий	9-10	9-10	18-20	<p>Відповідь студента: містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень; вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.</p>
Конструктивний	7-8	7-8	16-17	<p>Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки:</p> <ul style="list-style-type: none"> · недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; · недостатньо детально розкритий предмет запитання, а основні поняття носять тезисний характер; · оформлення екзаменаційної роботи в цілому є акуратним, але містить виправлення; · окремі формулювання є нечіткими; <p>міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.</p>
Репродуктивний	6	6	11-15	<p>Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> · зміст відповіді свідчить про прогалини у знаннях з відповідного питання або ж про невірне розуміння окремих аспектів поставленого питання. · відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; · відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання.

Елементарний	0-5	0-5	0-10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.
--------------	-----	-----	------	---

Зразок екзаменаційного білета:

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ	
імені М. П. ДРАГОМАНОВА	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Бакалавр
Спеціальність	015 Професійна освіта (за спеціалізацією) Семестр VII
	(назва)
Навчальна дисципліна	Методика професійного навчання
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____	
<p>1. Визначіть основні завдання і принципи професійної освіти і професійного навчання.</p> <p>2. Розкрийте особливості тестового контролю результатів навчання учнів.</p> <p>3. Практичне завдання. Визначіть та опишіть прийоми навчання, що можуть бути використані при застосуванні наочних методів при вивченні теми «Мережні системи та сервіси» з предмету «Інформаційні технології».</p>	
Затверджено на засіданні кафедри теорії та методики професійної підготовки	
Протокол № _____ від „ _____ ” _____ 20__ року	
Завідувач кафедри	Титова Н.М.
(підпис)	(прізвище та ініціали)
Екзаменатор	Субіна О.О.
(підпис)	(прізвище та ініціали)

Шкала оцінювання: університетська, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

VI. Навчально-методична карта дисципліни «Методика професійного навчання»

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Навчальна програма	Робоча програма	Навчальні посібники	Плани практичних робіт	Збірник тематичних завдань конгр робіт	Примірки модульних тестових завдань	Орієнтовний перелік тем та підтем, що вивесений на самостійне опрацювання студентами	Орієнтовний перелік тем рефератів	Примірки питань до екзамену	Рекомендовані джерела

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення дисципліни

7.1 Нормативно-правова база:

1. Про професійно-технічну освіту: Закон України №102/98-ВР, зі змінами від 19 грудня 2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – [http:// www/osvita.org.ua/pravo/law_04/](http://www.osvita.org.ua/pravo/law_04/).

2. Державна національна програма «Освіта» Україна ХХІ століття. – К. : Райдуга, 1994. – 62 с.

3. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 419-р: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80#Text>

4. Наказ МОН України № 419 від 30.05.2006 «Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах» [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0711-06/](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0711-06/)

7.2.Основна:

1. Азбука уроку: планування, методика, технологія проведення аналізу. – Х.: Основа, 2006. – 144 с.

2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 176 с. – (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).

4. Дистанційні технології в освіті: збірник науково-методичних рекомендації щодо організації виховання, навчання та розвитку учасників освітнього процесу під час карантину / під ред. Ю. О. Бурцевої, Д. В. Малєєва. – Краматорськ : Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2020. – 95 с.

5. Зайченко І.В. Теорія і методика професійного навчання: Навчальний посібник. - 2-е вид., доповн. і переробл. / І.В. Зайченко.-К.: Видавництво Ліра, 2016. - 580с

6. Курлішук І. І. Методика професійного навчання: Основи технології навчання. Креативні технології навчання: навчально-методичний посібник / І.І. Курлішук. – Старобільськ, 2017. – 120 с.

7. Методика професійного навчання: методичний посібник/ І.Є. Сілаєва, С.С. Шевчук, С.О. Заславська. – Донецьк: ПЮ ІПП УМО, 2013. – 292 с.

8. Нікуліна А.С., Сілаєва І.Є., Шевчук С.С. Сучасний урок в професійній шко-лі: проектування, організація, аналіз: Методичний посібник. – Донецьк: ДІПО ІПП. – 2008. – 160с.

9. Педагогічна майстерність : підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; за ред. І. А. Зязюна. – [3-тє вид., допов. і переробл.]. – К. : СПД Богданова А. М., 2008. – 376 с.

10. Педагогічна творчість : методологія, теорії, технології / [Андрущенко В. П., Сисоєва С. О., Гузій Н. В., Кинчук Н. В., Хомич В. Ф., Лазарєв М. О., Мільто Л. О., Вайнола Р. Х.] ; за ред. Сисоєвої С. О., Гузій Н. В. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. – 183 с.

11. Педагогічні технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників: довідник / Романова Г. М., Артюшина М. В., Слатвінська О. А. – Київ : Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2015. – 87 с.

12. Професійна освіта: словник; навч. посіб./ Уклад. С.У.Гончаренко та ін.; [за ред. Н.Г.Ничкало]. К.: Вища школа, 2000. - 380с.

13. Професійна педагогіка : Підручник / Авт. : О. В. Грабовський, Л. В. Коломієць, О. С. Савельєва, А. В. Семенова, В. Ф. Яні; за заг. ред. А. В. Семенової. – Одеса : Бондаренко М. О., 2020. – 575 с.

14. Різник В., Різник Н. Методика професійного навчання: дидактичне проектування, основні технології навчання. Навчально-методичний посібник (для студентів галузі знань 01 «Освіта» спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями) / В'ячеслав Різник, Надія Різник. – Переяслав-Хмельницький : «Видавництво КСВ», 2016. – 226 с.

15. Родигіна І. В. Компетентісно орієнтований підхід до навчання/ І. В. Родигіна. – [2-е вид., доп.]. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 112 с. : іл. – (Серія «Адміністратору школи»).

16. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М. М. Фіцула. – [вид. 3-тє, перероб. і доп.]. – Тернопіль : Навчальна книга, 2009. – 168 с.

7.3 Допоміжна :

1. Коваленко О.Є. Методика професійного навчання: навч. посіб. / О.Є. Коваленко, Н.О Брюханова, Н.В. Корольова. – Х.: ВПП«Контраст», 2008. – 488 с.

2. Ковальчук В.І. Інноваційні підходи до організації навчального процесу у П(ПТ)ЗО: спецкурс для підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів освіти/ В.І. Ковальчук. – К.: Шк. світ, 2009. – 136 с.

3. Наволокова Н.П. Реалізація прийомів розвитку пізнавальних методів: метод. рек. / Н.П. Наволокова. – Х.: Авторська школа Бойко, 2002.– 218 с.

4. Олійник В. Основні проблеми розвитку системи професійно-технічної освіти/ В. Олійник// Післядипломна освіта. – 2008. – Спецвипуск. – С.7–10.

5. Підготовка майстра виробничого навчання до занять: метод. рек. / уклад. Заславська С.О.– Донецьк: ДІПО ІПП, 2007. – 64 с.

6. Про затвердження Порядку надання робочих місць для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 червня 1999 р. №992 // Офіційний вісник України. – 1999. – №23. – С.159–166.

7. Сілаєва І.Є. Методи професійно-практичної підготовки: метод. рек. / І.Є. Сілаєва. – Донецьк: ДІПО ІПП, 2006. – 52 с.

8. Стрельников В. Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ / В. Ю. Стрельников, І. Г. Брігченко. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 309 с

9. Шевчук С.С. Професійно-практична підготовка учнів П(ПТ)ЗО в умовах підприємства: організація і методика проведення: метод. посіб/ С.С. Шевчук. – Донецьк: ІПО ІПП УМО, 2010. – 86 с.

7.4. Інтернет ресурси:

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського:
<http://www.dnppb.gov.ua>.

2. Освітні портали: osvita.ua; osvita.org.ua; osvita.com.ua.

3. Освітні стандарти, навчальні плани та програми:
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnicna-osvita/derzhavni-standarti-navchalni-plani-ta-programi>

4. Наукова бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова: <http://lib.npu.edu.ua/>

5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

6. Сайт кафедри ТМПП: <https://ktmpp.ipf.npu.edu.ua/>